

Všetkým záujemcom

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Z12238/2023

Vybavuje/linka
Mgr. Peter Jombík
02/20824608

Bratislava:
16.06.2023

Vec: **Vysvetlenie informácií potrebných na vypracovanie ponuky II**

V zmysle § 48 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) verejný obstarávateľ poskytuje vysvetlenie informácií k verejnému obstarávaniu, ktoré bolo zverejnené vo Vestníku EÚ číslo 2023/S 097-304743 dňa 22.05.2023 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 100/2023 reg. značka 18395 - MST dňa 23.05.2023 na predmet zákazky „**Dávkové podpisovanie kvalifikovaným elektronickým podpisom**“.

Dňa 09.06.2023 a 11.06.2023 boli doručené žiadost' o vysvetlenie informácií prostredníctvom systému JOSEPHINE uvedených v súťažných podkladoch nasledovne:

Otázka č. 6:

„Otázka:

V súťažných podkladoch uvádza obstarávateľ, že "Podpisovač musí byť dostupný koncovým používateľom objednávateľa formou tenkého klienta bez inštalácie doplnkového softvéru na pracovnej stanici podpisujúceho. Ak k prevádzke podpisovača je nevyhnutná dodatočná inštalácia na pracovnej stanici, táto inštalácia sa vykoná priamo z tenkého klienta bez zásahu administrátora." a následne v odpovedi na otázku č.1. uvádza obstarávateľ, že "Predmetom je aj webová aplikácia (sekundárny portál – tenký klient) ..."

- Je možné slovné spojenie "sekundárny portál" a "tenký klient" chápať v kontexte súťažných podkladov ako "webovú stránku", prípadne "webové stránky", ktoré sú predmetom dodávky a budú integrované do webovej sídla obstarávateľa?
- Sú požiadavky obstarávateľa splnené ak bude doplnkový softvér vystavený, ako inštalčný balík pre príslušný operačný systém, na stiahnutie na stránke sekundárneho portálu - tenkého klienta a používateľ si ho z tohto miesta stiahne na svoj počítač a nainštaluje?“

Odpoveď č. 6:

• verejný objednávateľ požaduje on premise riešenie, tak ako je uvedené v súťažných podkladoch. Z toho vyplýva, že webová aplikácia bude prevádzkovaná v infraštruktúre verejného obstarávateľa /objedávateľa a je jedno, ako ju nazývame.

• Áno, týmto sú požiadavky verejného obstarávateľa splnené.

Otázka č. 7:

„Otázka:

V odpovedi č. 5: uvádza obstarávateľ, že "Po zadaní BOK a podpisového PIN budú postupne všetky dokumenty podpísané bez potreby opätovného zadania BOK a PIN"

- Žiadame upresniť súťažné podklady, nakoľko táto požiadavka (v časti bez potreby opätovného zadania PIN) je splniteľná len pre isté typy tokenov a čipových kariet a nie je možné ju splniť z technických dôvodov na strane čipovej karty resp. jej privátneho kľúča automaticky (napr. pri eID karte nie je možné túto požiadavku naplniť).

Odpoveď č. 7:

Na základe analýzy trhu a vykonania PHZ obstarávateľ má za to, že existuje viacero subjektov v rámci Slovenska a EU, ktoré aj pre eID kartu deklarujú, že túto požiadavku dokážu splniť.

Otázka č. 8:

„Otázka:

V odpovedi č. 5: uvádza obstarávateľ, že prebehne "Vloženie časovej pečiatky do dokumentu v súlade s článkom 41-42 eIDAS"

- Disponuje obstarávateľ vlastným zdrojom časových pečiatok, alebo má byť tento zdroj súčasťou dodávky?

Odpoveď č. 8:

Verejný obstarávateľ nedisponuje vlastným zdrojom časových pečiatok. Tento zdroj má byť súčasťou dodávky.

Otázka č. 9:

„Otázka:

- Pre aké operačné systémy je požadované dodanie tenkého klienta?

Odpoveď č. 9:

V súčasnosti supportované verzie Windows OS a vyššie, a Apple macOS 10.12 a vyššie.

Verejný obstarávateľ zapracoval znenie do rámcovej dohody – OPRAVA II.

Otázka č. 10:

„Otázka:

Z odpovede: "Validácia podpisov v dokumente v súlade s článkom 32 eIDAS Validácia podpisov sa bude vykonávať nevizuálne, prostredníctvom volania API"

- Znamená to, že súčasťou (back-endovej časti) dodávky má byť aj o samotné nekvalifikované overovanie (súčasť dodávky aj overovacia služba), alebo o volanie CEP, alebo rezortnej nekvalifikovanej podateľne (aký výrobca/typ podateľne) ?

Odpoveď č. 10:

Áno, súčasťou (back-endovej časti) dodávky má byť aj o samotné nekvalifikované overovanie (súčasť dodávky aj overovacia služba)

a

volanie CEP, alebo rezortnej nekvalifikovanej podateľne (aký výrobca/typ podateľne) nie je špecifikované.

Otázka č. 11:

„Otázka:

Podpis podľa eIDAS je dosť široký pojem, existuje viacero podpisových profilov a kontajnerov a to aj v slovenskej verejnej praxi.

Z kontextu vyplýva, že obstarávateľ najviac zaujíma vytváranie PAdES s vloženými vizuálnymi podpismi.

- žiada obstarávateľ podpisový profil PAdES-BASELINE-B resp. po pridaní časovej pečiatky PAdES-BASELINE-T ?

- žiada obstarávateľ od požadovaného riešenia aj vytváranie profilov PAdES-BASELINE-LTA ?

- žiada obstarávateľ od požadovaného riešenia aj vytváranie profilov ASiCE/XAdES, alebo iných typov podpisových kontajnerov ?

Odpoveď č. 11:

Na základe prieskumu trhu a tvorby PHZ predpokladáme, že dodávateľ ponúka hotový komplexný produkt a nie vývoj na kľúč. Viacerí dodávateľia deklarujú, že ich produkt je komplexný a podporuje všetky Vami menované PAdES profily. Profil ASiCE/XAdES nepožadujeme.

Otázka č. 12:

„Otázka:

• Existuje plánovaný harmonogram realizácie projektu? Žiadame obstarávateľa tento doplniť do podkladov vrátane fázy, v ktorej si obstarávateľ plánuje vykonanie integrácií a akceptačných testov.

• Žiadame obstarávateľa o prehodnotenie lehoty na dodanie „30 dní od objednávky“. Sme toho názoru, že uvádzaný čas, ktorý je potrebný pre zanalyzovanie prostredia, pre prípadné potrebné úpravy, ktoré vyplývajú z technických diskusií, pre implementáciu v testovacom a ostrom prostredí, a pre akceptačný proces je neprimerane krátky. Rovnako žiadame proces integrácie bližšie vysvetliť. Akceptáciu musia totiž predchádzať aj integračné práce na strane obstarávateľa, prípadne jeho dodávateľov.

Odpoveď č. 12:

• Keďže predmetom zákazky je produkt - hotové komplexné riešenie, a od dodávateľa produktu nežiadame realizáciu integrácie, túto požiadavku nepovažujeme za relevantnú.

• Keďže predmetom zákazky je produkt - hotové komplexné enterprise riešenie, a od dodávateľa produktu nežiadame realizáciu integrácie, túto požiadavku nepovažujeme za relevantnú. Prípadné úpravy a dodatočné požiadavky sa budú vykonávať v rámci rozvojových hodín.

Otázka č. 13:

„V odpovedi č. 2 ste uviedli predpokladaný počet približne 8000 používateľov (z toho približne 10 zamestnancov VŠZP), a že zrejme nebude možný vzdialený prístup na pracovnú plochu používateľa. Máme za to, že sa jedná o cca 7990 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Predmetom Dohody je podľa článku 2, bodu 2.3. písm a) aj poradenstvo a technická podpora pri používaní softvéru. Poskytovanie týchto služieb prevažne počítačovo nezdatným používateľom na území celého Slovenska bez možnosti vzdialeného prístupu je nárokom ďaleko za rozsahom tohto obstarávania.

Požadujeme upraviť znenie súťažných podkladov tak, že služby budú poskytované len interným zamestnancom objednávateľa.“

Odpoveď č. 13:

Súhlasíme s tým, aby služby podpory (3-th level support) boli poskytované len interným zamestnancom objednávateľa. Úlohou dodávateľa je riešenie chýb dodaného riešenia.

Požadujeme však, aby každá komponenta dodaného riešenia disponovala logovacím žurnálom ukladaným na file systém, ktorý bude možné na požiadanie doručiť dodávateľovi. Point of contact bude osoba VŠZP. Dodávateľ nebude komunikovať priamo s externými používateľmi. Logy nesmú obsahovať žiadne osobné údaje a identifikátory pomocou ktorých by mohla byť osoba stotožnená.

Verejný obstarávateľ zapracoval znenie do rámcovej dohody – OPRAVA II.

Otázka č. 14:

„V odpovedi č. 3 ste uviedli, že formát PDF/A-1a je podmienkou pre komunikáciu so štátnou správou a že trváte na automatickej konverzii do tohto formátu. Dovoľujeme si uviesť, že povinný formát pre komunikáciu so štátnou správou je PDF/A-1, PDF/A-2 alebo PDF/A-3 (t.j. nie nutne PDF/A-1, či dokonca špecificky PDF/A-1a) pričom pre každý prípad musia byť podľa slovenských štandardov splnené aj dodatočné podmienky nad rámec týchto technických noriem. Viď https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/78/vyblasene_znenie.html#paragraf-46.odsek-2.pismeno-a.bod-1

a https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/78/vyblasene_znenie.html#paragraf-18.odsek-1.pismeno-d.a.body-1-8

a https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/78/vyblasene_znenie.html#paragraf-19.odsek-1.pismeno-a.bod-2

Automatická konverzia do PDF/A-1a ide nad rámec štandardov a v tejto všeobecnej formulácii je technicky viac menej nerealizovateľná. Zároveň predpokladáme, že pôjde o elektronické podpisovanie PDF dokumentov, ktoré bude vytvárať priamo Podpisovací portál VŠZP alebo iný interný informačný systém. Preto je korektným riešením dokumenty priamo vytvárať v správnom formáte.

Trváme na vypustení požiadavky na automatickú konverziu do formátu PDF/A-1a prípadne jej preformulovanie tak, že

je akceptovateľné, keď podpisovač na túto skutočnosť klienta upozorní.

Scenáre, ktoré ste uviedli v odpovediach nepovažujeme za dostatočne podrobné. Je potrebné rozlišovať medzi procesmi na strane pracovníka VŠZP a na strane externého používateľa - PZS. Príliš všeobecné popisy smerujú k technicky nerealizovateľnému alebo predražnému riešeniu. Predstavujeme si niečo takéto:

1. Pracovníci VŠZP v rámci Podpisovacieho portálu vygenerujú stovky/tisíce zmlúv s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Všetky budú vo formáte PDF/A-1a a nabité v systéme VŠZP.
2. Zmluvy prejdú schvaľovacím konaním v rámci interných procesných tokov.
3. Štatutár alebo poverená osoba za VŠZP (Autorizátor) obdrží v rozhraní Podpisovacieho portálu stovky zmlúv, ktoré sú skontrolované a pripravené na podpis (autorizáciu).
4. Autorizátor pripojí k počítaču mandátny certifikát (na karte alebo USB tokene), zadá PIN a spustí proces autorizácie bez toho, aby sa mu vizualizoval obsah zmlúv alebo aby musel opätovnežadovať PIN k mandátnemu certifikátu. Mandátny certifikát použije preto, že VŠZP je v postavení OVM a zároveň z technických a legislatívnych dôvodov nie je možné realizovať hromadné podpisovanie pomocou eID.
5. Podpisovač do každej zmluvy vloží vizualizáciu v podobe "Elektronicky podpísal XY" a zmluvu autorizuje mandátnym certifikátom do formátu PAdES, pripojí časovú pečiatku a vráti zmluvu podpisovaciemu portálu. Pri cca 4s na jednu zmluvu tento proces pri 500 zmluvách môže trvať zhruba 30 minút. Ak sa proces z nejakého dôvodu preruší (výpadok napájania, porucha počítača), Podpisovací portál vyhodnotí, ktoré zmluvy neboli autorizované a je ich potrebné autorizovať opätovne.
6. Na strane poskytovateľa zdravotnej starostlivosti tento obdrží notifikáciu (e-mailom alebo do eDesk schránky ÚPVŠ) o potrebe autorizovať zmluvu.
7. PZS sa priblíži do Podpisovacieho portálu (prostredníctvom eID?) a spustí proces autorizácie konkrétnej zmluvy (môže ich byť pripravených viac). Aktuálnu verziu zmluvy, podpísanú zo strany VŠZP, si môže/nemôže stiahnuť a vytlačiť.
8. V procese autorizácie podpisovač od Podpisovacieho portálu prevezme zmluvu podpísanú zo strany portálu, vizualizuje jej náhľad a PZS použítím eID a zadaním KEP PIN (alebo použitím mandátno certifikátu a zadaním PIN) autorizuje zmluvu. Podpisovač k nej pridá časovú pečiatku a vráti ju Podpisovaciemu portálu.
9. Takto obojstranne autorizovaná zmluva je k dispozícii na stiahnutie pre VŠZP aj pre PZS.

Odpoveď č. 14:

Objednávateľ nepredpokladá, že existujú zásadné rozdiely medzi procesmi na strane objednávateľa a na strane externého používateľa. Zároveň na základe realizácie PoC ktorý sme si vykonali, sme presvedčení, že požadovaná biznis architektúra je v praxi realizovateľná.

Verejný obstarávateľ/objednávateľ nemusí nutne vystupovať (a v biznis procese pre ktorý je vypísané toto VO ani nevystupuje) v pozícii OVM. Zároveň celková biznis architektúra riešenia je v kompetencii verejného obstarávateľa/objedávateľa.

Otázka č. 15:

B1.

V požiadavkách sa na jednej strane uvádza „Dávково podpísať najmenej 500 dokumentov - teda v rámci jednej transakcie realizovať kvalifikovaný elektronický podpis každého dokumentu z dávky bez potreby viacnásobnej interakcie užívateľa“ a zároveň „musí byť plne kompatibilný so slovenským eID“.

Na vytvorenie KEP je možné vo všeobecnosti využiť 3 druhy certifikátov:

- eID (v občianskom preukaze) - vyslovene vyžaduje vizualizáciu a zadanie KEP PIN pri každom podpise
  - mandátny certifikát - uložený v lokálnom hardvérovom úložisku podpisujúceho - stačí zadať PIN k úložisku pri prvom použití
  - elektronická pečať - uložená v centrálnom HSM module (na strane servera) - nevyžaduje PIN
- Z povahy veci vyplýva, že obstarávateľ ako OVM by mal zrejme využívať mandátny certifikát. Žiadame vyjasniť v súťažných podmienkach, za akých podmienok a aký certifikát má podpisovač využívať, pretože hromadný podpis pomocou eID bez interakcie je legislatívne aj technicky nerealizovateľný.

Odpoveď č. 15:

„...Na vytvorenie KEP je možné vo všeobecnosti využiť 3 druhy certifikátov:

Tento zoznam nie je kompletný. A vzhľadom na VO nie je relevantný.

- eID (v občianskom preukaze) - vyslovene vyžaduje vizualizáciu a zadanie KEP PIN pri každom podpise
- mandátny certifikát - uložený v lokálnom hardvérovom úložisku podpisujúceho - stačí zadať PIN k úložisku pri prvom použití

- elektronická pečať - uložená v centrálnom HSM module (na strane servera) - nevyžaduje PIN
Z povahy veci vyplýva, že obstarávateľ ako OVM by mal zrejme využívať mandátny certifikát.

Z povahy veci to nevyplýva, že VŠZP bude vystupovať ako OVM. V rámci podpisu dokumentov, pre ktoré je uvedené VO vyhlásené, VŠZP nevystupuje ako OVM.

Žiadame vyjasniť v súťažných podmienkach, za akých podmienok a aký certifikát má podpisovač využívať, pretože bromadný podpis pomocou eID bez interakcie je legislatívne aj technicky nerealizovateľný.“

Verejný obstarávateľ/objednávateľ nepozná žiadne legislatívne prekážky pre uvedenú požiadavku. Nech poskytovateľ cituje, konkrétne legislatívne ustanovenie, s ktorým je daná požiadavka v rozpore. Technicky požiadavka realizovateľná je, stačí si urobiť prieskum, že viaceré slovenské aj zahraničné firmy uvedenú funkcionálnosť poskytujú.

Otázka č. 16:

„B2.

Žiadame do súťažných podkladov doplniť informáciu, aké typy kariet/úložisk certifikátov musí Podpisovač podporovať.“

Odpoveď č. 16:

eID karta SR a iné v SR kvalifikované zariadenia pre elektronický podpis (QSCD).

Otázka č. 17:

„B3.

Žiadame upresniť, či je požadovaná informatívna validácia platnosti podpisu a či bude uznávaný okrem KEP aj uznaný spôsob autorizácie certifikátom na starších eID podľa

https://www.slovensko.sk/_img/CMS4/V%C3%BDkladov%C3%A9%20stanovisko%20MIRRI%20SR%20k%20Ouznanym%CC%81m%20spo%CC%82sobom%20autori%C3%A1cia%20z%202029.%20decembra%202022.pdf „

Odpoveď č. 17:

Áno, momentálne chceme uznávať aj podpis staršími eID kartami. Toto rozhodnutie ale nemusí byť konečné. V rámci podpisu dokumentov, pre ktoré je verejné obstarávanie vyhlásené, verejný obstarávateľ nevystupuje ako OVM.

Otázka č. 18:

„B4.

V požiadavkách sa uvádza: Podpisovač musí byť dostupný koncovým používateľom objednávateľa formou tenkého klienta bez inštalácie doplnkového softvéru na pracovnej stanici podpisujúceho. Ak k prevádzke podpisovača je nevyhnutná dodatočná inštalácia na pracovnej stanici, táto inštalácia sa vykoná priamo z tenkého klienta bez zásahu administrátora. Z bezpečnostných dôvodov je v operačných systémoch priama komunikácia medzi webovým prehliadačom a hardvérovým úložiskom certifikátu obmedzená. Vzhľadom na to je potrebné vždy použiť komponent/aplikáciu, ktorá túto komunikáciu sprostredkuje. Keďže táto aplikácia sa musí voči prehliadaču prezentovať vlastným certifikátom, pri väčšine bezpečnostných politik organizácie je potrebný úkon administrátora pri jej inštalácii.

Žiadame vypustiť zo súťažných podkladov časť „...bez zásahu administrátora...“

Odpoveď č. ...

Verejný obstarávateľ akceptuje vypustenie textu a text doplna nasledovne:

„... Ak k prevádzke podpisovača je nevyhnutná dodatočná inštalácia na pracovnej stanici, táto inštalácia sa vykoná priamo z tenkého klienta **v súlade s nastavenými bezpečnostnými politikami organizácie v ktorej je klient inštalovaný.** ...“

Verejný obstarávateľ zapracoval znenie do rámcovej dohody – OPRAVA II.

Verejný obstarávateľ na základe hore uvedeného vypracoval nové znenie Prílohy č. 2 ku SP: **RÁMCOVÁ DOHODA o zabezpečení dávkového podpisovania dokumentov kvalifikovaným elektronickým podpisom – OPRAVA II**, ktorá bude tvoriť prílohu k súťažným podkladom.

Verejný obstarávateľ na základe hore uvedeného upravuje lehoty v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania nasledovne:

IV.2.2) Lehota na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť

Namiesto:

Dátum a čas: 19.06.2023 12:00

má byť:

Dátum a čas: **23.06.2023 12:00,**

a

IV.2.7) Podmienky na otváranie ponúk

Namiesto:

Dátum a čas: 19.06.2023 12:00

má byť:

Dátum a čas: **23.06.2023 12:00.**

Vysvetlenie informácií potrebných na vypracovanie ponuky verejný obstarávateľ bezodkladne oznámi všetkým záujemcom a zverejní na profile verejného obstarávateľa v systéme JOSEPHINE verejne dostupné pre všetkých záujemcov.

Verejný obstarávateľ uplatní vo Vestníku verejného obstarávania aj príslušné korigendum OZNÁMENIE O DODATOČNÝCH INFORMÁCIÁCH, INFORMÁCIÁCH O NEUKONČENOM KONANÍ ALEBO KORIGENDE.

S pozdravom

v.r.

Mgr. Martin Garaj, PhD.
riaditeľ odboru verejného obstarávania

Prílohy: podľa textu